

Elżbieta Miterka
Akademia Ignatianum w Krakowie

Sprawozdanie z konferencji „Uczeń zdolny – diagnoza i edukacja”

W piątek 21 marca 2014 roku Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie gościł uczestników konferencji pt. „Kompleksowe rozwiązania w edukacji w obszarze pracy z uczniem zdolnym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ucznia 6-letniego”. Było to jedno z serii spotkań realizowanych w ramach projektu systemowego „Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym”.

W spotkaniu wzięli udział pracownicy kuratoriów oświaty, placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek wychowania pozaszkolnego oraz szkół, w tym Szkół Odkrywców Talentów oraz Miejsc Odkrywania Talentów z całej Polski, a także przedstawicielka Akademii Ignatianum w Krakowie.

Konferencję rozpoczęła Dorota Żyro – wicedyrektor ORE wraz z koordynator Izabellą Lutze, która omówiła działania realizowane i zaplanowane w ramach projektu. Uczestnicy dowiedzieli się, że w najbliższym czasie ORE będzie organizatorem kolejnych spotkań ukierunkowanych na pracę z uczniem zdolnym w kontekście budowy narzędzi diagnostycznych oraz możliwości organizacyjnych placówek. Kolejnym prelegentem była Beata Kosiec – naczelnik Departamentu Zwiększania Szans Edukacyjnych w MEN, która przedstawiła uczestnikom formalno-prawne aspekty opiniowania w zakresie indywidualnego toku nauki oraz indywidualnego programu nauki.

Drugą częścią konferencji stanowiły wykłady teoretyków i praktyków, którzy w swojej pracy zajmują się aspektami rozwojowymi ucznia zdolnego. Jako pierwsza, interesującą prelekcję wygłosiła prof. dr hab. Katarzyna Krasoń z Zakładu Pedagogiki Twórczości i Ekspresji Dziecka, Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego, zatytułowana: *Wykorzystać potencjalność, czyli poszukiwanie skutecznych strategii pracy z uczniem zdolnym*. Autorka podjęła w niej próbę charakterystyki ucznia w aspekcie jego uzdolnień korelujących z określonymi wymaganiami edukacyjnymi. Zwróciła uwagę na potrzebę edukacji na miarę potencjalności podmiotu oraz istnienie zdolności w każdym dziecku. Zaprezentowane przykłady i wskazania prelegentka oparła na rzetelnych podstawach teoretycznych. Stanowią one cenne i inspirujące kierunki poszukiwań dla wrażliwych nauczycieli zainteresowanych inicjowaniem działań edukacyjnych z uczniem zdolnym.

Kolejnym prelegentem była dr Barbara Wolny z Katedry Pedagogiki Szkolnej i Zarządzania Oświatą, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Wydziału Zamiejscowego w Stalowej Woli, która zaprezentowała *Nowoczesne koncepcje wspierania uzdolnień i zdolności uczniów* na przykładzie realizacji projektu „Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy”. Autorka wystąpienia zaprezentowała uczestnikom propozycję wzmocnienia inteligencji emocjonalnej w pracy z uczniem zdolnym oraz zastosowanie teorii inteligencji wielorakich Howarda Gardnera do rozwijania zdolności twórczych i naukowo-badawczych najmłodszych uczniów.

Rozwojowy kontekst funkcjonowania ucznia zdolnego to tematyka podjęta przez dr. Grzegorza Katę, pracownika Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Specjalistycznej Poradni Psychoprowfilaktyki i Terapii Rodzin w Lublinie. Szczególne zainteresowanie wzbudziły aspekty opiekuńczo-wychowawcze wskazujące na indywidualne potrzeby uczniów zdolnych wynikające z ich nieharmonijnego rozwoju we wszystkich czterech sferach funkcjonowania człowieka: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Autor wystąpienia uzasadniał trudności w rozwoju uczniów zdolnych wyprzedzeniem aktualnego wieku życia dziecka zdolnego w zakresie sfery intelektualnej i emocjonalnej, co może skutkować zaburzoną samooceną ucznia, poczuciem niezrozumienia czy przecenianiem swoich możliwości. Wskazaniem dla uczestników były słowa prelegenta, który stwierdza że „biorąc pod uwagę kontekst rozwojowy ucznia zdolnego i jednocześnie będąc świadomym zagrożeń można oferować bardziej konstruktywne formy wsparcia. Wymagałyby one podążania za potrzebami dziecka, uwzględniania wszystkich sfer jego rozwoju, tak, by posiadane przez niego uzdolnienia przyczyniały się do jego

ogólnego doskonalenia jako osoby. Dzięki temu możliwe będzie uniknięcie sytuacji niewykorzystania posiadanych potencjałów w przyszłości”¹.

Kolejne wystąpienie zatytułowane *W poszukiwaniu źródeł sukcesu w pracy z uczniem zdolnym w edukacji wczesnoszkolnej* zaprezentowała Barbara Ochmańska reprezentująca Szkołę Podstawową nr 1 w Wyszkowie oraz Instytut Kształcenia Podyplomowego, Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku. Autorka w swoim wystąpieniu przywołała narzędzia diagnostyczne, które aktualnie możemy znaleźć na rynku polskim i międzynarodowym, mogące wspomóc nauczyciela w charakterystyce zachowań ucznia uzdolnionego. Starła się odpowiedzieć na pytania: Od czego zależy sukces ucznia zdolnego? Co może zrobić szkoła, aby rozwijać zdolności uczniów? Podsumowaniem wystąpienia były słowa przestrogi, abyśmy nie zapominali o tym, że dziecko zdolne jest przede wszystkim dzieckiem, a dopiero potem utalentowanym uczniem.

Drugą część konferencji zakończył dr hab. prof. AWF Michał Bronikowski reprezentujący Akademię Wychowania Fizycznego w Poznaniu wystąpieniem na temat *Jakość szkolnego procesu wychowania fizycznego i pracy z uczniem uzdolnionym*, charakteryzując rozwój dziecka uzdolnionego ruchowo oraz wskazując na obowiązki szkoły względem takiego ucznia. Praktycznym elementem prelekcji były przykłady zabaw kształtujących współdziałanie, umiejętności orientacyjne i zdolności szybkościowo-koordynacyjne uczniów.

Konferencję podsumowała i zakończyła Izabella Lutze.

Wszystkich Państwa zainteresowanych pogłębieniem tematyki z zakresu diagnozy i pracy z uczniem zdolnym zachęcam do odwiedzenia strony internetowej: www.ore.edu.pl i skorzystania z materiałów pokonferencyjnych.

¹ G. Kata, *Rozwojowy kontekst funkcjonowania ucznia zdolnego*. Skrypt prezentacji, http://www.ore.edu.pl/phocadownload/uczen-zdolny/materialy_z_konferencji/21.3.2014/Grzegorz%20Kata_21.03.2014.pdf